

KLUB KAKTUSÁŘŮ ALBERTO VOJTĚCHA FRIČE – JSME TU JIŽ 52 LET!

Připomenout si několik desítek let nepřerušené úspěšné činnosti Klubu kaktusářů v našem městě – to bylo hlavním důvodem, proč jsem pro vás, vážení čtenáři, s Ing. Jaromírem Černým připravil následující rozhovor.

Kdy klub kaktusářů začal pracovat?

Vznik klubu kaktusářů se datuje na den 6. prosince 1962. Tehdy se sešlo několik zájemců, spíše nadšenců, o pěstování kaktusů a založili náš klub, vlastně jenom kroužek. V těchto letech však zájem o pěstování pichlavých rostlin a nejen jich byl tak veliký, že se členská základna velice rychle rozrůstala a brzy se dostala přes šedesát členů. Na tak malé město to byla docela slušná základna. V roce 1970 díky svému tehdejšímu jednateli získává klub tu čest být přejmenován na Klub kaktusářů Alberto Vojtěcha Friče v Novém Bydžově a tento čestný název používá klub doposud. V této době bere klub pod svá křídla i několik pěstitelů citrusů a dalších exotických rostlin. Činnost klubu byla vždy velmi pestrá. Bylo pořádáno mnoho zájezdů do zahraničí, ale také velké množství návštěv malých i velkých sbírek tuzemských pěstitelů. Členové se dále účastnili přednášek a sympozií, které pořádali významní pěstitelé kaktusů a sukulentů.

Mohl byste nám říci, kdo byl Alberto Vojtěch Frič?

Tento nejznámější český etnograf, cestovatel, botanik a spisovatel se narodil v rodině právníka a náměstka pražského primátora Vojtěcha Friče 8. září 1882. Již od mládí se zajímal o přírodu, zejména o pěstování kaktusů. Jako malý kluk si přinesl domů kaktus *Echinopsis eyriesii*, původně jen jako rekvizitu pro pomstu strážníkovi, který ho vždycky šacoval, zda nepřenáší vejce bez zaplacení patřičných poplatků. Nalézt po hmatu velmi pichlavý kaktus byla pro strážníka velmi bolestivá zkušenost, a kaktus tak splnil svůj účel. Posléze však kaktus vykvetl a to upoutalo Fričovu pozornost. Už jako devatenáctiletý, v roce

1901, se poprvé vypravil do Jižní Ameriky, odkud se vrátil zraněn, ale s bohatými cestovatelskými zkušenostmi a zajímavými nálezy. Do začátku první světové války uskutečnil ještě další tři cesty do jihoamerických zemí, v nichž se zabýval převážně studiem života indiánských kmenů. Shromáždil velké množství etnografických materiálů a sestavil 36 slovníků indiánských jazyků. Z tohoto období pochází i nález jednoho z nejznámějších Fričových kaktusů, *Gymnocalycium mihanovichii*. Z těchto zkušeností sepsal Frič odborné knihy, ale i dobrodružné knihy pro mládež, doprovázené kresbami Zdeňka Buriana, které byly v Čechách velmi populární a dočkaly se několika vydání. Stěžejním dílem v oblasti etnografie jsou Indiáni Jižní Ameriky, v nichž na podkladu cestopisných črt Frič popisuje indiánské zvyklosti. Mezi jeho další známé knihy patří *Strýček indián*, *Dlouhý lovec a Hadí ostrov*. Až do začátku druhé světové války se Frič věnoval převážně křížení kaktusů, využití zemědělských plodin (sója, kaučukodárné rostliny), zkoumal práce Darwina, Mičurina a Mendela. Válka však znamenala i blokádu hranic. Omezení cestování a okupace republiky byly příčinou toho, že se Frič demonstrativně uzavřel ve své zahradě obklopené vile Božínce a nevycházel ven. Jeden kaktus, který si přivezl z cest, údajně pojmenoval po Hitlerovi. Když mu jeden návštěvník pogratoval k této skvělé myšlence, která se bude okupantům jistě líbit, uzemnil ho Frič komentářem, že to udělal proto, že ten kaktus je nedomrlý, nemocný a brzy chčipne. Poté mu ukázal nádherný a zdravý kaktus, který pojmenoval po Einsteinovi (*Mediolobivia einsteinii*). V roce 1944 se škrábl o hřebík a onemocněl tetanem. Během své

nemoci a umírání lékařům pečlivě popísoval své pocity a stavy, aby tak co nejvíce prospěl lékařské vědě. Zemřel 4. prosince 1944. Mnoho jeho poznámek a dosud nepublikovaných prací po jeho smrti zmizelo. Frič se postupně vypracoval na odborníka světového formátu, byl považován za největšího soudobého znalce kaktusů, popsal desítky nových druhů a shromáždil největší a nejcennější evropskou sbírku kaktusů své doby.

Novobydžovská veřejnost váš klub zná hlavně z výstav...

Za dobu trvání klubu bylo uspořádáno o novobydžovské pouti (polovina srpna) mnoho výstav kaktusů a sukulentních rostlin. První výstavy byly ve výlohách místních obchodů, pokračovaly ve velkém fóliovníku, kde rostliny ve velkém vykvétaly, až po výstavy v prostorách základní školy, kde byly vystaveny nejen rostliny, ale i předměty širšího sběratelského zájmu. V této době dostává výstava svůj stálý název HOBBY. Po ukončení spolupráce se základní školou se naše výstavy stěhují do výstavního areálu chovatelů. Zde však nemáme tak velký prostor pro široký sortiment předmětů, které bychom měli možnost vystavovat.

Co je ve vašem klubu nového?

Dvacet členů klubu si svým nezměřným úsilím dalo k 50. výročí vzniku klubu skvělý dárek v podobě nové výstavní haly o celkové ploše 120 m², která se nachází ve výstavním areálu Českého svazu chovatelů za zimním stadionem. S touto organizací náš klub spolupracuje již dlouhá léta. Opět se tak můžeme vrátit k co největší pestrosti našich výstav. V současné době činnost klubu úspěšně pokračuje, i když se členská základna postupně zužuje. Zbývá nás již jen šestnáct. Ale i přesto nás chuť do další činnosti neopouští a další výstavy neúnavně připravujeme. Rovněž zveme nové zájemce o pěstování kaktusů, sukulentů a i jiných zajímavých rostlin do Klubu kaktusářů Alberta Vojtěcha Friče v Novém Bydžově. Budete vítáni mezi nás a dozvíte se mnoho zajímavého o těchto rostlinách.

V našem rozhovoru zmiňujete „pouťové“ výstavy – může se těšit i letos?

Srdečně zveme milovníky kaktusů, dalších sukulentních rostlin, orchidejí, bromélií, jiných exotických rostlin, terarijních zvířat a různých sběratelských předmětů na naši budoucí výstavu HOBBY 2015. V hale chovatelů bude zároveň probíhat výstava drůbeže, holubů, králíků a exotického ptactva. Pokud malé návštěvníky již výstava rostlin nebo zvířat nebude bavit, bude pro ně připraven bohatý program v podobě různých her, jízdy na oslíčích a ponících nebo i krmení koz.

Za rozhovor děkuje
Jan Skalický